Region Hovedstaden

Koncern
Plan og Udvikling

Enhed for Hospitals- og Psykiatriplanlægning

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Opgang Blok B
Telefon 48 20 50 00
Direkte 4820 5421
Web www.regionh.dk

Journal nr.: 10000103

Dato: 10. september 2010

NOTAT

Til: **Sundhedsstyrelsen**
Att: Jacquelina Blume

Høringssvar om rapport vedr. PTSD hos veteraner

Indledningsvis finder Region Hovedstaden, at der er tale om et særdeles vigtigt område, hvor det bliver tiltagende nødvendigt at have et udbygget behandlingstilbud.

Region Hovedstaden har mangeårige erfaringer med behandlingen af soldater. I hen ved 30 år har man, i henhold til en særaftale med militæret, behandlet henviste soldater på Militærpsykiatrisk Enhed. Enheden er i dag placeret på Psykiatrisk Center København afdeling O i tilknytning til den højt specialiserede Krise- og Katastrofefunktion (KKC) i samme center. Tilbuddet omfatter ambulant forløb samt indlæggelse på afdeling O ved behov.

I mange år har hovedopgaven relateret sig til kassationssager, men hjemvendte soldater med PTSD-problematikker har i de senere år domineret indsatsen. I dag behandles fortrinsvis veteraner, der er hjemvendt fra krigshærgede områder. Man kan forvente, at behovet for behandling af PTSD hos veteraner stiger, og der kan konstateres et behov for videreudvikling af området, herunder måling af effekten af behandlingen.

Region Hovedstaden kan derfor støtte rapportens forslag om at:

- de eksisterende tilbud i forsvarets regi til målgruppen fastholdes
- at der bygges på eksisterende viden og ekspertise på PTSD-området, herunder fra behandlingsindsatsen ift. traumatiserede flygtninge.
- der oprettes 3 højt specialiserede tilbud i psykiatrien til hjemvendte soldater med PTSD
- at der i tilknytning til ét af disse tilbud etableres et videnscenter for PTSD, med henblik på udbredelse af viden og udvikling.
- de specialiserede enheder bør samarbejde vedr. organisering af indsatsen, herunder udarbejdelsen af kliniske retningslinjer mm.

Nedenstående følger yderligere kommentarer og forslag.

Placering af de højt specialiserede enheder og videnscentret
Hvad angår placering af de specialiserede tilbud, er Region Hovedstaden enig i rapportens forslag om, at den eksisterende Militærpsykiatriske Enhed under Psykiatrisk Center København udbygges i samarbejde med Krise- og Katastrofefunktionen til at

varetage en af de tre specialiserede funktioner. De to øvrige enheder foreslås i rapporten placeret i Region Midt og Region Syddanmark.

Hvad angår placering af videnscentret, er der som nævnt gennem mange år oparbejdet ekspertise for såvel det kliniske arbejde som for forskning i Militærpsykiatrisk Enhed på Krise- og Katastrofecentret, hvorfor det foreslås, at det anbefalede videnscenter placeres i tilknytning til den højt specialiserede funktion i Region Hovedstadens Psykiatri. Vidensudvikling indenfor PTSD vil kunne ske i samarbejde med Region Hovedstadens højt specialiserede Klinik for Traumatiserede Flygtninge og den højt specialiserede Krise- og Katastrofefunktion på Psykiatrisk Center København. Desuden påregnes et samarbejde med forsvarets Institut for Militærpsykologi (IMP). For såvidt angår videnscentrets opgaver må det forventes, at disse også vil omfatte indhentning af udenlandske erfaringer og forskningsresultater, således at andre landes erfaringer kommer også danske veteraner til gode.

Kriterier for behandling i de højt specialiserede enheder og primærsektoren
I rapporten savnes en præcis definition af, hvilke af de hjemvendte soldater med PTSD-symptomer der skal behandles i de højt specialiserede enheder, i psykiatriens hovedfunktion og i primærsektoren. Det foreslås, at der anvendes en model, som også kan anvendes i forhold til andre diagnostiske grupper. For eksempel anvender Region Hovedstadens Psykiatri i sin afgrænsning af målgruppen for den sygehusbaserede psykiatri nogle overordnede kriterier for sygdommens kompleksitet og sværhedsgrad, herunder særlige symptomer, graden af sygdomsbelastning og behandlingens kompleksitet.

Med udgangspunkt i denne model foreslås det, at de tre højt specialiserede funktioner, videnscentret og Institut for Militær Psykologi (IMP) udarbejder fælles kriterier for allokering af patienter til de forskellige tilbud.

Indlæggelse af patienter
Ved behov for indlæggelse af patienter foreslås, at patienterne som udgangspunkt indlægges i hovedfunktionen, hvor de er geografisk hjemmehørende, evt. med supervision fra en af specialfunktionerne. Her udover kan der i enkelte situationer være behov for at indlægge i tilknytning til de højt specialiserede enheder. Udgangspunktet i den lokale forankring forudsætter et samarbejde mellem de tre regioner, der skal huse de højt specialiserede funktioner, og de to øvrige regioner, jvnf også nedenfor.

Koordinations-/ følgegruppe
Det er ønskværdigt med et formaliseret samarbejde mellem de højt specialiserede funktioner og IMP. Der er som nævnt i anbefalingerne behov for forskning på området, udarbejdelse af kliniske retningslinjer, mv. I den forbindelse foreslås, at der etableres en følge- eller koordinationsgruppe på ledelsesniveau med repræsentation fra alle fire specialiserede behandlingstilbud (IMP og de højt specialiserede regionale tilbud). I samarbejdet bør indgå fastlæggelsen af ensartede kriterier for den målgruppe, der skal varetages af de højt specialiserede enheder samt IMP. Det kan overvejes at inddrage såvel primær sektor som kommunerne i en sådan gruppe. Ligeledes skal det overvejes, hvorledes de to regioner, der ikke skal huse de højt specialiserede tilbud, kan involveres.

Udnyttelse af eksisterende viden om PTSD
Det anbefales i rapporten, at man ved etableringen af de højt specialiserede enheder anvender viden og ekspertise fra behandling af flygtninge med PTSD. I Region Hovedstadens Psykiatri samarbejder Klinikken for Traumatiserede Flygtninge og Militærpsykiatrisk Enhed. Det bør dog påpeges, at det er væsentligt at tage højde for, at der er stor forskel på målgrupperne. Eksempelvis er hele eksilproblematikken meget central for flygtninge, som ofte også er prægede af manglende socialt netværk og mangel på sproglige kompetencer.

På baggrund af ovenstående foreslås, at det anbefalede videnscenter kun dækker krigsveteraner.

Ressourcemæssige forhold
Rapporten udgør et godt afsæt for en fremtidig tilrettelæggelse af tilbuddet til PTSD ramte veteraner. Dog skal påpeges de ressourcemæssige forhold, der skal tages højde for i planlægningen af de højt specialiserede enheder. Region Hovedstaden har den nødvendige ekspertise klinisk og forskningsmæssigt samt en organisation, der i forvejen varetager dele af den opgave, som de anbefalede højt specialiserede enheder skal varetage. Der vil dog være tale om en udvidelse af opgaven til at varetage mere intensiv behandling af denne nye og voksende patientgruppe, som veteraner med PTSD udgør. Herudover kommer udvikling og varetagelse af videnscenterfunktionen og opbygning af et formaliseret samarbejde mellem enhederne. Endelig peges der i rapporten på et behov for at lade viden om PTSD indgå i såvel specialiserede uddannelser indenfor psykiatri/psykologi og i efteruddannelse for allerede ansat personale. Samlet set vil den i anbefalingerne skitserede organisationsopbygning og drift af området kræve, at der tilføres ressourcer til området.

Øvrige bemærkninger
De involverede parter bør overveje, hvorledes veteraner med PTSD opspores bedst muligt. Som det fremgår af rapporten får alle hjemvendte tilsendt et spørgeskema efter 6 måneder. I snit svarer 30 % ikke på skemaet. Man kunne have en formodning om, at der blandt disse kunne være PTSD ramte veteraner.
Ligeledes bør de involverede parter overveje, hvorvidt og hvorledes den i rapporten nævnte ophobning af tidligere veteraner med behandlingsbehov kan afhjælpes gennem en fælles indsats.